

Handslag: Det handlar om livet

Surahammars kommun och Region Västmanland

Bakgrund

Regeringen antog en nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention, Det handlar om livet, år 2025. Nu påbörjas arbetet regionalt och lokalt för att implementera strategins delar.

Strategin Det handlar om livet utgår från en helhetssyn där psykisk hälsa och suicidprevention behöver hanteras som ett brett samhällsproblem, utifrån ett folkhälsoperspektiv. För att nå framgång krävs ett långsiktigt och sammanhållet arbete där flera aktörer samverkar över organisations- och verksamhetsgränser. Ingen enskild aktör kan ensam ta ansvar för genomförandet, utan strategin förutsätter ett gemensamt ansvarstagande och ett arbete som bedrivs tillsammans.

Region Västmanland har, tillsammans med länets kommuner, och aktörer från civilsamhället, beslutat om en ny regional utvecklingsstrategi (RUS). Strategin innehåller områden som är viktiga för länets utveckling. Ett av dessa områden berör utvecklingen av befolkningens hälsa och särskilt psykisk hälsa bland barn och unga. För att uppnå en ökad psykisk hälsa hos barn och unga finns det behov av att stärka samverkan mellan olika aktörer samt vidareutveckla det arbete som pågår inom området.

Surahammars kommun ser ett tydligt behov av att stärka och vidareutveckla det lokala arbetet inom detta område. Vi ser stora vinster i att ingå i ett handslag tillsammans med Region Västmanland, där både gemensamma mål, samordning

och kunskapsutbyte kan bidra till ett mer kraftfullt och hållbart genomförande av strategin. Ett fördjupat samarbete är en viktig och framåtsyftande väg för att stärka det förebyggande arbetet och skapa bättre förutsättningar för psykisk hälsa i hela länet. Uppdraget sker på initiativ av Surahammars kommun där Region Västmanland kommer delta som kunskaps- och processtöd. Insatsen genomförs inom ramen för handslag i den Regionala utvecklingsstrategin.

Surahammar

År 2023 hade 48% av ungdomarna i Surahammar fullgod psykisk hälsa. Fullgod psykisk hälsa innebär höga nivåer av välmående, utifrån positiva känslor och att fungera väl psykologiskt och socialt. Resultatet visar skillnader mellan tjejer och killar, där 44% av tjejerna och 52% av killarna hade fullgod psykisk hälsa. Även om ungdomar i Surahammar generellt ligger något bättre till än länssnittet visar resultaten att det finns ett tydligt lokalt utvecklingsbehov då måttet av psykisk påfrestning visar att många unga upplever en belastande livssituation, särskilt tjejer där andelen uppgår till 74%, jämfört med 48% bland killar. Detta sätter grunden för individens psykiska hälsa genom hela livet. Sammantaget visar detta att Surahammars kommun har behov av att stärka arbetet med den psykiska hälsan.

Kommunen har nu en önskan om att arbeta med denna utmaning och ser en tydlig koppling till att jobba med fokus på Det handlar om livet som en hävstång för att få till en bättre psykisk hälsa och därmed en mer välmående och trygg befolkning.

Region Västmanland, Välfärd

Region Västmanland har det övergripande ansvaret för den regionala utvecklingen, men framgången beror på att alla aktörer bidrar med sina perspektiv, resurser och engagemang. Att arbeta tillsammans för att stärka länet genom delaktighet och inflytande är avgörande för att skapa livskraft för hela länets framtid. För att lösa

komplexa samhällsutmaningar krävs samverkan. I den Regionala utvecklingsstrategin beskrivs "handslag" som en metod för genomförande. Handslagen innebär att varje kommun och aktör identifierar och prioriterar de aktiviteter som de ska arbeta med fram till år 2030 tillsammans med Region Västmanland. Genom handslagen skapas ett gemensamt ansvar för att driva lokal utveckling framåt och att hantera länets samhällsutmaningar.

Verksamheten Valfärd ingår i Regional utvecklingsförvaltning inom Region Västmanland och arbetar med utveckling och samverkan inom välfärdsområdet. Verksamheten stödjer samverkan mellan länets kommuner och regionen i välfärdsfrågor, och bidrar med processtöd, kunskapsstöd, analys och samordning. I detta handslag deltar Valfärd som kunskaps- och processtöd i arbetet med att omsätta den nationella strategin *Det handlar om livet* i lokal praktik.

Mål och syfte med arbetet

Syftet med handslaget är att skapa gemensamma förutsättningar för att stärka och utveckla Surahammars kommuns arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention, med stöd av den nationella strategin *Det handlar om livet*. Handslaget ska bidra till gemensam riktning, stärkt samverkan och bättre förutsättningar att prioritera, genomföra och följa upp arbetet utifrån lokala behov.

Målet är att handslaget ska leda till ett mer sammanhållet, kunskapsbaserat och effektivt arbete kopplat till strategins (Det handlar om livets) olika delmål.

Genomförande och roller

Som huvudman har Surahammars kommun ansvaret och ägarskapet för arbetet. Vi ser att arbetet är långsiktigt, det är långa ställtider och många involverade parter, en tid om 2 år bedöms rimlig för handslagets genomförande. Det är avgörande att båda parter är överens och bestämmer ambitionsnivå samt hur mycket resurser som man vill och kan avsätta för arbetet. Arbetet kommer inledas som ett större

kommunövergripande arbete med flera kommunala förvaltningar involverade, det är därmed av vikt att parterna samskapar innehållet och riktningen i arbetet vart eftersom.

Surahammars kommun ansvarar för att skapa förutsättningar för att få tillgång till styrgrupp, arbetsgrupper och chefer samt att en samordnare för handslaget tillsätts. Det operativa planeringsarbetet sköts av samordnaren i Surahammars kommun. Kommunen ansvarar vidare för att föra tillbaka resultat och beslut i den egna organisationen. Att utifrån ambitionsnivå, resurs sätta arbetet, samt ansvara för att det finns tid för förankring och resurser i samtliga delar av organisationen.

Region Västmanland, verksamhet Valfärd bidrar med kunskaps- och processtöd under arbetet med att identifiera gap samt ta fram förslag på insatser som kan göras och hur dessa kan följas upp för att se om det ger önskat resultat. Valfärd bidrar även med att tillhandahålla metoder och modeller för genomförande. Den närmare planeringen av arbetets innehåll, omfattning och ambitionsnivå görs gemensamt av parterna utifrån lokala behov och tillgängliga resurser. Parterna ansvarar gemensamt för att löpande stämma av inriktning, förväntningar och nästa steg i arbetet.

Beslutsprocess

Handslaget beslutas av kommunens kommunstyrelse och skrivs under av kommunstyrelsens ordförande samt av regionala utvecklingsnämnden och skrivs under av ordförande i regionala utvecklingsnämnden.